

KOMENTARZ

Budynek a budowla – orzeczenie TK otwiera drogę do odzyskania nienależnie pobranego podatku

13 grudnia 2017 r. zapadł kluczowy wyrok Trybunału Konstytucyjnego (SK 48/15), który odrzucił jako niezgodne z Konstytucją stanowisko, że obiekt spełniający definicję budynku może być budowlą.

Nie ulega wątpliwości, że orzeczenie to otwiera podatnikom możliwość dochodzenia nienależnie pobranego podatku od nieruchomości wraz z odsetkami nawet od dnia zapłaty podatku do dnia jej zwrotu. Podatnicy mają możliwość złożenia wniosków o zwrot nadpłaty w podatku od nieruchomości, bądź w przypadku postępowań, które zostały już zakończone – wniosków o wznowienie postępowań.

W wyroku Trybunał wskazał, że linia interpretacyjna przyjęta przez organy jest błędna, zaś w sytuacji, gdy obiekt budowlany spełnia przesłanki, aby uznać go za budynek, niedopuszczalnym jest kwalifikowanie go jako budowli.

Wyrok przeczy dotychczasowej praktyce organów i sądów opodatkowania obiektów spełniających definicję budynku (stacji transformatorowych, stacji gazowych, stacji telekomunikacyjnych, silosów, elewatorów) jako budowli. Zmiana klasyfikacji po wyroku TK przekłada się na oszczędności podatkowe nawet w wysokości kilku milionów złotych.

Tło orzeczenia

Podatek od nieruchomości obciąża budynki i budowle. Klasyfikacja to jednej z tych kategorii ma kolosalne skutki finansowe, gdyż:

- Budynki są opodatkowane od powierzchni (obecnie maksymalna stawka 22 zł / m²; nie ma znaczenia wartość obiektu),
- Budowle są opodatkowane 2% podatkiem od wartości,

W efekcie, jeśli stację transformatorową o wartości 100.000 zł i powierzchni 4 m²:

- Uznamy za budynek – podatek od nieruchomości wyniesie 88 zł,
- Uznamy za budowlę – podatek od nieruchomości wyniesie 2.000 zł (20 razy więcej).

Rozpoznanie budynków, co do zasady nie powinno sprawiać trudności, ponieważ kryteria ich identyfikacji precyzuje definicja zawarta w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którą budynek charakteryzuje:

- trwałe związanie z gruntem,
- wydzielenie z przestrzeni za pomocą przegród,
- posiadanie fundamentów,
- posiadanie dachu.

Budowle nie zostały natomiast zdefiniowane w tak precyzyjny sposób, bowiem zgodnie z ustawą o podatkach i opłatach lokalnych są to obiekty budowlane w rozumieniu prawa budowlanego (element pozytywny definicji), niebędące budynkami lub obiektami małej architektury (element negatywny definicji). Katalog przykładowych budowli został wskazany w przepisach Prawa budowlanego (w katalogu wymieniono m.in. zbiorniki, sieci gazową i elektryczną). Problem pojawia gdy określony obiekt jest w katalogu budowli ale jednocześnie spełnia definicję budynku.

Rozwiązanie powinno być oczywiste: skoro definicja budowli jest negatywna (budowlą jest to co nie jest budynkiem), jeśli dany obiekt spełnia definicję budynku, to nie może być jednocześnie budowlą. Niestety, w praktyce niejednokrotnie, mimo występowania wszystkich kryteriów cechujących budynki, organy podatkowe oraz sądy administracyjne klasyfikowały takie obiekty jako budowle dla celów podatku od nieruchomości. Zdaniem organów i sądów jeśli obiekt funkcjonalnie jest „bardziej” budowlą (np. silos jest zbiornikiem, a stacja transformatorowa częścią sieci) to ta funkcja decyduje o klasyfikacji, a nie konstrukcja obiektu.

Taka interpretacja pojawiła się w przypadku m.in. stacji transformatorowych, stacji gazowych, silosów (tak np. w wyroku WSA w Bydgoszczy z 16 grudnia 2015 r., sygn. akt I SA/Bd 942/15 skład orzekający uznał, że *„Ustawodawca w pojęciu budynku, o którym mowa, nie zawarł określenia, że nie może on być budowlą. Takie wykluczenie w stosunku do budynku pojawiło się natomiast w definicji budowli (art. 1a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l.). Dlatego też w sytuacji, gdy ustawodawca wymienia budynek jako jeden z rodzajów obiektu budowlanego, a do budowli zalicza każdy obiekt budowlany, to gdy dany budynek faktycznie wykracza poza jego ustawowo określone elementy, wówczas przestaje być budynkiem w rozumieniu art. 1a ust. 1 pkt 1 u.p.o.l. Budynek taki staje się obiektem budowlanym, ze wszystkimi cechami budowli”*).

Interpretacja to dotyczyła również stacji telekomunikacyjnych będących przedmiotem skargi konstytucyjnej jednego z operatorów telekomunikacyjnych. W jego przypadku, taka kwalifikacja kontenerów telekomunikacyjnych, wiązała się z blisko 40-krotnie wyższą daniną z tytułu podatku od nieruchomości za lata 2006-2008 (których dotyczyło pierwotne postępowanie podatkowe), niż w sytuacji gdyby zostały one uznane przez organy za budynki. Na tej kanwie zapadł wyrok Trybunału.

Z punktu widzenia przedsiębiorcy:

Wniosek o zwrot nadpłaty

Jeśli przedsiębiorca jest w posiadaniu obiektów, które spełniają definicję budynku, a uznawał je za budowle to w ciągu 30 dni od publikacji orzeczenia (co jeszcze nie nastąpiło) ma możliwość złożenia wniosku o zwrot nadpłaty za lata 2012-2017.

We wniosku o zwrot nadpłaty podatnik powinien wskazać jej wyliczoną wysokość (różnicę między podatkiem należnym od budowli i budynku). Co istotne, w przypadku wniosków o zwrot nadpłaty opartych o orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, oprocentowanie przysługuje za okres od dnia powstania nadpłaty do dnia jej zwrotu (np. od 2012 roku aż do faktycznego zwrotu po złożeniu wniosku) – pod warunkiem **złożenia przez podatnika wniosku o zwrot nadpłaty przed terminem albo w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie orzeczenia** Trybunału Konstytucyjnego.

Wniosek o wznowienie postępowania

Z kolei, jeśli przedsiębiorca toczył spór z organami dotyczący opodatkowania np. stacji gazowych lub transformatorowych to ma prawo złożyć wniosek o wznowienie postępowania.

Wniosek o wznowienie postępowania należy wówczas złożyć w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw orzeczenia Trybunału. Organ podatkowy, po przeprowadzeniu postępowania wznowieniowego może uchylić w całości lub w części decyzję dotychczasową i w tym zakresie orzec co do istoty sprawy lub umorzyć postępowanie, odmówić uchylenia decyzji dotychczasowej w całości lub w części.

Do chwili obecnej nie nastąpiło jeszcze ogłoszenie wyroku SK 48/15 w Dzienniku Ustaw w związku z tym terminy nie zaczęły jeszcze biec. W momencie publikacji na wnioski pozostanie niewiele czasu.

Kontakt:

Wojciech Pławiak

ekspert BCC ds. podatku od nieruchomości

tel. 602 669 169

e-mail: wojciech.plawiak@bcc.org.pl

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395, 22 58 26 113

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Liczba członków Grupy BCC składającej się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC wynosi ok. 2000. Wśród członków BCC znajdują się największe korporacje krajowe i zagraniczne. Członkami Klubu są także uczelnie wyższe, wydawnictwa, szpitale, prawnicy, dziennikarze, naukowcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom. BCC jest członkiem Rady Dialogu Społecznego. Działa w 250 miastach i 24 łóżach regionalnych na terenie całej Polski. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliszewski.

Kontakty prasowe: <http://www.bcc.org.pl/Eksperci.244.0.html>

Więcej: <http://www.bcc.org.pl> oraz: <http://www.facebook.com/pages/Business-Centre-Club/301754142096>